

12.12.2008

Opetusministeriö
PL 29
00023 VALTIONEUVOSTO

**Lausunto ammatillisen lisäkoulutuksen tuloksellisuusrahoitusta koskevasta esityksestä
(Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2008:26)**

Viite: Lausuntopyyntöne 7.11.2008, dnro 4/040/2008

Yksityisen Opetusalan Liitto ry kiittää opetusministeriötä lausuntopyyntöstä ja haluaa tuoda lausuntonaan esille seuraavat näkemyksensä.

Ammatillisen lisäkoulutuksen tulosrahoituksella halutaan virkamiesryhmän raportin mukaan kannustaa ammatti- ja erikoisammattitutkintojen suorittamista. Samalla tutkintojen suorittamisaste halutaan nostaa suhteessa koulutuksen vuotuisen osallistujavolyymiin lähes kaksinkertaiseksi nykyisestä vuoteen 2012 mennessä.

Raportissa esitetään tuloksellisuusrahoituksen osuudeksi 5 % lisäkoulutuksen valtionosuuksien kokonaismäärästä ja perusteena olisi koko tutkinnon suorittaminen. Tulosrahoitus maksettaisiin valmistavan koulutuksen järjestäjälle. Virkamiesryhmä esittää, että kyseessä olisi ensimmäinen vaihe ja toisessa vaiheessa kehitettäisiin laadullisia kriteereitä sekä muita täydentäviä elementtejä. Silloin myös selvitettäisiin tutkinnon osien käyttö tulosrahoituksen määräytymisperusteena. Raportin mukaan tutkintojen osien sisällyttämiseen tulosrahoituksen määräytymisperusteeksi järjestelmän käyttöönottovaiheessa ei ole edellytyksiä. Työryhmä ehdottaa ammatillisen lisäkoulutuksen tuloksellisuusrahoituksen seurannan ja jatkovalmistelun tapahtuvan ammatillisen koulutuksen tuloksellisuusrahoituksen neuvottelukunnan toimesta.

Yksityisen Opetusalan Liitto kannattaa tuloksellisuusrahoituksen käyttööntamista ammatillisessa lisäkoulutuksessa. Tuloksellisuusrahoituksen tulee olla linjassa muun ohjausjärjestelmän kanssa, rahoituksen mittareiden ja niiden toiminnan tulee olla sellaisia, jotka todella mittaavat kyseisten toimintojen laatua ja tehokkuutta.

Liiton mielestä tutkintojen perusteiden ja rahoituksen tulee muodostaa toisiaan tukeva kokonaisuus, sillä ne yhdessä ohjaavat koulutuksen järjestäjiä. Tutkintojen osien suorittamismahdollisuus palvelee sekä työelämää että opiskelijaa. Opiskelija voi suorittaa tutkinnon osia (työelämä)tarpeidensa mukaan eli osat tukevat sekä työllisyyttä että työllistymistä. On huomioitava, että erityisesti henkilöstökoulutuksessa ei aina ole edes lähtökohtaisesti tavoitteena tutkinnon

suorittaminen. Koulutuksen järjestäjä on siis jo tutkinnon osien suorittamisen perusteella toteuttanut hyvin tehtävänsä, vaikka itse tutkinto jäisi suorittamatta.

Tuloksellisuusrahoituksen mittariksi kaavailtu pelkkä tutkintojen suorittamisen määrä vie koulutuksen ohjausjärjestelmää eri suuntaan kuin mitä tutkinnon perusteet ja työelämän tarpeet ovat. Ehdotettu mittari rankaisee koulutuksen järjestäjää seikoista, joihin sillä ei ole valtaa. **Tutkinnon osien suorittaminen tulee huomioida koulutuksen järjestäjän tuloksellisuusrahoituksessa.**

Tutkinnon osien mukaan lukemisen lisäksi tulee kehittää **laadullisia mittareita**. Lisäksi tuloksellisuusrahoituksen tulisi koskea tavalla tai toisella myös **tutkintotilaisuuden järjestäjää**. Tuloksellisuusrahoitus, joka perustuu vain suoritettujen tutkintojen määrään ja maksetaan vain valmistavan koulutuksen järjestäjälle, on ajatukseltaan keskeneräinen.

Vasta tutkintojen osien ja laadullisten mittarien kehittämisen myötä voidaan puhua todellisesta laadun ja tehokkuuden mittaamisesta. Ennen kuin järjestelmä on kehitetty yllä mainitulla tavalla, tulee liiton mielestä tuloksellisuusrahoituksen osuus olla **korkeintaan 2 %**, joka on sama määrä kuin ammatillisessa peruskoulutuksessa. Ehdotettu 5 % vähennys kaikkien perusrahoituksesta on tässä vaiheessa tuloksellisuusrahoituksen kehittämistä liian suuri ja se saattaa aiheuttaa painetta asiakkailta perittävien maksujen nostoon. Kun mittarit todella kertovat laadusta ja tehokkuudesta, **voidaan siirtyä 5 % tuloksellisuusrahoitukseen.** Tuloksellisuusrahoitus 2 % tulee liiton mielestä ottaa kuitenkin käyttöön heti kun se on mahdollista, aikaisintaan vuonna 2010, kuten raportissa on esitetty.

Yksityisen Opetusalan Liitto ry

Minna-Marika Lindström
elinkeinopoliittinen asiantuntija